

Aan de gemeenteraad van Dinkelland

Zaaknummer
890956

Bijlagen
1

Onderwerp
Datum collegevergadering: 20 februari 2024, Raadsbrief 2024 nr. 27

Verzenddatum
21 februari 2024

Geachte raads- en commissieleden,

Waarover gaat deze brief?

In onze collegevergadering hebben wij gesproken over de beantwoording op de motie Dinkellandpas.

Ons besluit

In onze vergadering hebben we besloten de motie Dinkellandpas middels deze raadsbrief te beantwoorden. Besloten is dat de Dinkellandpas niet lokaal ingezet gaat worden.

Toelichting

Hieronder vindt u de beantwoording op de motie Dinkellandpas.

Onderzocht is in hoeverre de Dinkellandpas in de gemeente Dinkelland ingevoerd zou kunnen worden. De Dinkellandpas is een pas waar diverse minimaregelingen opgezet kunnen worden. Zodat inwoners die beschikken over deze pas bij aangesloten winkels met de Dinkellandpas kunnen betalen.

Wat is de Dinkellandpas?

BS&F is een organisatie die stadspassen uitgeeft. BS&F heeft een presentatie gegeven over de mogelijkheden van de stadspas. De stadspas zou veel mogelijkheden kunnen bieden om vanuit het sociaal domein aanvullende diensten en producten aan te bieden. De doelgroepen worden met de gemeente afgestemd en de Dinkellandpas wordt daarop ingericht. BS&F richt het in en sluit de aanbieders per regeling aan. De gemeente voert regie over beoordeling en toekenning van de regelingen. BS&F kan de regelingen uitvoeren en rapporteert aan gemeenten. Daarnaast verzorgt BS&F een portaal met een actueel overzicht van alle regelingen die onder de Dinkellandpas vallen. Ook de aanbieders staan hierin. Bovendien geeft het portaal inzicht in de regelingen, bestedingen en beschikbare saldo per regeling die voor de betreffende inwoner van toepassing zijn.

De kracht van de Dinkellandpas zou zijn dat deze als één centrale pas voor de gehele gemeente kan functioneren. Dit ongeacht afkomst, (financiële) gezondheid of leeftijd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen drie verschillende passen: een pas met tegoed, een kortingspas en een inwonerspas. Er wordt onderscheid gemaakt tussen drie verschillende passen:

Pas met tegoed:

Op een pas met tegoed kan door de gemeente een budget worden gezet. Dit kan worden besteed aan een vooraf bepaald doel. De gemeente bepaalt wie een pas krijgt en welk budget erop staat. Hiermee kan bijvoorbeeld een minimaregeling worden uitgevoerd. De pas werkt op dezelfde manier als een cadeaukaart. De pas kan gebruikt worden voor betalingen bij aangesloten winkels.

Kortingspas:

Ondernemers kunnen een kortingsactie aanbieden en deze beschikbaar stellen voor alle pashouders. De gemeente bepaalt wie de pas krijgt en stelt eisen aan het aanbod dat ondernemers beschikbaar stellen.

Inwonerspas:

De inwonerspas is een kortingspas die voor iedere inwoner beschikbaar is. Deze pas kan gratis aan alle inwoners worden verstrekt. Of kan alleen aan specifieke doelgroepen (zoals minima) gratis worden aangeboden. Andere inwoners kunnen de pas dan tegen betaling krijgen.

Wat zijn de kosten?

Eenmalige kosten:

Implementatiekosten € 24.900,-

Structurele kosten prijs per jaar:

Applicatie PASS € 38.500,-

Kosten aanbieders:

De kosten van 0-100 aanbieders zijn inbegrepen in de applicatie PASS.

Bij 100-250 aanbieders zijn de kosten € 5.000,- per jaar.

Dit zijn slechts de kosten van de aanbieders die ze in het PASS systeem zetten. De gemeente moet echter eerst alle ondernemers benaderen en weten te overtuigen om een aanbieding op de pas te zetten voor inwoners. Er is een optie om dit als gemeente uit te besteden. Deze kosten bedragen € 65.000,- per jaar.

Aantal regelingen. Prijs per regeling per jaar:

- 1 € 750,-
- 1-5 € 650,-
- 6-10 € 550,-
- Meer dan 10 € 480,-

In de gemeente Dinkelland zijn er 770 minimahuishoudens (cijfers op basis van onderzoeksbureau KWIZ). Gezien de huidige maatschappelijke ontwikkelingen kan dit snel wijzigen.

Kosten per pas per jaar:

Vaste kosten € 38.500,-

Prijs per regeling per jaar.

Uitgaande van het feit dat in eerste instantie

3 regelingen zullen worden toegevoegd aan de pas € 1.950,-

Totale kosten per jaar € 40.450,-

Bij 70% deelname door minima bedragen de kosten € 75,- per pas per jaar. Dit zijn de kosten exclusief implementatiekosten en eventuele optionele diensten.

Wat is de ervaring van andere gemeenten?

Er zijn 3 gemeenten actief benaderd die de pas al hebben ingevoerd of die nog bezig zijn met onderzoek hiernaar. Samengevat is de conclusie dat er bij de gemeente met 25.000 inwoners slechts twee regelingen passend zijn voor de pas. Bij de betreffende gemeente is de pas dus ook nog niet rendabel. De gemeente met 87.000 inwoners hebben 14 regelingen op de pas. Zij geven aan dat de pas voor hun op dit moment rendabel is. Daarnaast geven zij aan dat door het inzetten van de pas inwoners meer participeren in de maatschappij. Tot slot heeft de gemeente met 132.000 inwoners een aantal dilemma's en voor- en nadelen met ons gedeeld. Het belangrijkste dilemma was de vraag: 'Wat mag de stadspas ons structureel kosten? Wat is het ons waard? En kunnen we de middelen, die voor een stadspas nodig zijn, beter inzetten voor verdere verruiming van het minimabeleid?'

Overwegingen & afwegingen

Vervolgens zijn alle voor- en nadelen van de pas uiteengezet. Daarbij is ook gekeken naar welke regelingen er lokaal op deze pas gezet zouden kunnen worden. De conclusie was dat van de 13 regelingen, er zeker 3, wellicht 4 regelingen geschikt zouden zijn voor de pas.

Voordelen inwonerspas:

- stigmatisering is nihil
- stimulering lokale economie (let op: juridisch is het niet toegestaan om ondernemers van buiten de gemeente uit te sluiten)

- de stad als merk
- inwoners, bezoekers en bedrijven kunnen gebruik maken van de inwonerspas

Nadelen inwonerspas:

- beperking keuzevrijheid (gedwongen winkelnering)
- alleen ondernemers met een geavanceerd kassasysteem kunnen meedoen, niet de kleine ondernemer
- kwetsbare inwoners die niet digitaal vaardig zijn, moeten extra ondersteuning krijgen bij aanvragen pas
- extra druk op de uitvoering in verband met het verstrekken van de pas, beantwoorden vragen over pas (pas kwijt, ik wil een ander product, andere winkel etc.)
- vraagt extra externe capaciteit (webportal) als interne capaciteit
- hoge uitvoeringskosten

Voordelen minimapas:

- geen controle achteraf meer nodig. De administratieve last hiervan wordt momenteel echter als laag ervaren.
- budget voor minimaregelingen kan door een inwoner niet meer besteed worden aan andere dingen
- stimulering lokale economie (let op: juridisch is het niet toegestaan om ondernemers van buiten de gemeente uit te sluiten)

Nadelen minimapas:

- stigmatisering is aanwezig (zeker bij een fysieke pas) (symbool van armoede). Dit beperk je enigszins door de pas in de stocard app te zetten. Dan nog moet deze getoond worden aan de kassa.
- beperking keuzevrijheid (gedwongen winkelnering)
- alleen ondernemers met een geavanceerd kassasysteem kunnen meedoen, niet de kleine ondernemer
- kwetsbare inwoners die niet digitaal vaardig zijn, moeten extra ondersteuning krijgen bij aanvragen pas
- extra druk op de uitvoering in verband met verstrekken pas, beantwoorden vragen over pas (pas kwijt, ik wil een ander product, andere winkel etc.)
- vraagt extra externe capaciteit (webportal) als interne capaciteit
- hoge uitvoeringskosten. Aanvullend: het niet hebben van een fysieke pas in plaats van de digitale variant, maakt het minder stigmatiserend maar de uitvoeringskosten blijven gelijk.

Wat is de conclusie?

De conclusie is dat de hoge uitvoeringskosten een grote rol spelen in de afweging. Net als de gemeente met 132.000 inwoners worstelen we met de vraag of de hoge kosten van het inzetten van de Dinkellandpas niet beter besteed zou kunnen worden voor een verruiming van het minimabeleid.

Naast de hoge uitvoeringskosten zijn we als kleine gemeente gebonden aan een beperkte keuzevrijheid als het gaat om winkels. Daarbij komt dat stigmatisering en schaamte juist in de kleine gemeenten een rol kan spelen. Inwoners kennen elkaar en zijn wellicht terughoudend om met een minimapas in het openbaar te betalen. Tot slot zullen naast de hoge uitvoeringskosten er nog kosten bijkomen met betrekking tot marketing voor de niet-minima. Om die redenen wordt besloten om de Dinkellandpas niet lokaal in te zetten. Onderzocht gaat worden of de stadspas mogelijk regionaal ingezet kan worden.

Terugkomend op het doel waarvoor de Dinkellandpas ingezet zou moeten worden dan is dat 1) het gebruik van de minimaregelingen stimuleren met een laagdrempelige toegang en 2) de taboe rondom het gebruik van de minimaregelingen verminderen. De toegang tot onze minimaregelingen zijn onder de loep genomen. Daaruit is gebleken dat onze minimaregelingen toegankelijk en laagdrempelig zijn. Voor zover het mogelijk is, worden intakes/aanvragen gecombineerd. In de praktijk betekent dit dat wanneer een inwoner zich bijvoorbeeld meldt bij onze armoede coördinatoren, er direct wordt gekeken of er ook een aanvraag gedaan kan worden bij bijvoorbeeld de Voedselbank. Daarnaast betekent dit dat wanneer een inwoner zich meldt bij de gemeente voor een uitkering, er direct wordt gekeken op welke minimaregelingen de inwoner nog meer recht heeft. Kortom, de conclusie is dat de toegang tot onze minimaregelingen laagdrempelig en goed gestroomlijnd zijn.

Het tweede doel om de Dinkellandpas in te zetten, was om het taboe rondom het gebruik van minimaregelingen te verminderen. Dit is een vraagstuk dat uitgedragen wordt in de kadernota armoede & schulden en in het bijbehorende uitvoeringsplan. In het hoofdstuk 'verborgen/dreigende armoede' willen we zorgen voor een proactieve aanpak van dreigende armoede door risicogroepen in beeld te brengen en met lokale organisaties samen te werken. Daarnaast willen we educatie en communicatie inzetten met als doel een inclusievere gemeenschap te creëren. Hiermee moet de taboe rondom het gebruik van minimaregelingen afnemen.

Waarom deze raadsbrief?

In artikel 169, tweede lid, van de Gemeentewet staat dat wij de raad alle inlichtingen verschaffen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft. Wij meenden er daarom goed aan te doen u van ons besluit op de hoogte te stellen. Wij stellen u voor deze raadsbrief voor kennisgeving aan te nemen.

Heeft u nog vragen?

Neem dan contact op met de raadsgriffier. Deze zal uw vragen aan ons college kenbaar maken.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Dinkelland,

de secretaris

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping, cursive strokes that form a stylized, somewhat abstract shape.

Drs. C.H.A.A. Lutikhuis

de burgemeester

A handwritten signature in black ink, featuring a large, prominent initial 'J' followed by several horizontal and vertical strokes, creating a distinctive, blocky appearance.

J.G.J. Joosten